

SXEDIO.A34

1832: Η ΣΤΑΣΗ ή ΕΠΑΝΑΣΤΑΣΗ ΤΟΥ ΚΑΛΟΓΗΡΟΥ ΙΩΑΝΝΙΚΙΟΥ

Το **1832** έγινε μια νέα στάση ή επανάσταση εναντίον της τουρκικής κατοχής, η οποία ωστόσο πνίγηκε στο αίμα.

Ηγέτης της νέας κίνησης ήταν ο Καλόγηρος Ιωαννίκιος από τη Μονή του Αγίου Ηλίου της Καρπασίας.

Ο Ιωαννίκιος σύμφωνα με τον Χρ. Εμ. Αγγελομάτη (Περιοδικό Ελληνική Κύπρος, τεύχος **63**) είχε λάβει μέρος στην ελληνική επανάσταση και "είχε έλθει με λίγους τουρκοαλβανούς στο Τρίκωμο της Κύπρου και εξήγειρε τους Καρπασίτες".

Ο Ιωαννίκιος κατόρθωσε να προσεταιρισθεί τον Τούρκο Ιμάμη της Πάφου, ο οποίος άρχισε να κινείται προς τη Λεμεσό.

Κατά το Ζαννέτο ο Ιωαννίκιος υποσχόταν στους άοπλους αγρότες που συγκεντρώνονταν γύρω από αυτόν ότι θα τους έστελλε όπλα ο άγγλος πρόξενος.

Όμως η στάση δεν πέτυχε και βυθίστηκε στο αίμα. Ο ίδιος ο Ιωαννίκιος συνελήφθη, ενώ ο Ιμάμης κατόρθωσε να δραπετεύσει από τη νήσο και να καταφύγει στην Αλεξάνδρεια.

Για το κίνημα του Ιωαννίκιου, αλλά ιδιαίτερα για τις κινήσεις του Ιμάμη, ο τότε γάλλος πρόξενος στην Κύπρο τηρείτο ενήμερος από άνθρωπο του στη Λεμεσό ("Κυπριακά Χρονικά"):

" Οι ακόλουθοι προύχοντες Χατζή Ομέρ Αγάς, Χατζή Ισμαήλ Αγάς, και Χατζή Μεχμέτ εφένδρης, οι κύριοι Γιαννάκης Πελενδρίδης, η οικογένεια του κ. Λαμπριανού Νικηφόρου (**Niceforo**) Φραγκούδη και Κουλάμπας Πηλαβάκης, αφού έπεισαν δι' επανειλημμένων αιτήσεων των, την Κυβέρνησιν Λευκωσίας ν' αποστείλη εις βοήθειαν της Λεμεσού στρατεύματα εναντίον των στασιασάντων Παφίων (ανερχομένων χθες εις **170** περίπου) άγνωστον ποίας λαβόντες από τους στασιαστές ειδήσεις, είναι

διατεθειμένοι όλοι να φύγωσιν σύσσωμοι μακράν της Νήσου, όταν μεταφερθώσιν εδώ τα εν λόγω στρατεύματα.

Αντιληφθείς τούτο ο λαός καταφέρεται κατά των προκρίτων, κατακραυγάζων εν τω δικαίω του, και λέγων ότι δεν θα επιτρέψη να φύγωσι και ότι δεν ώφειλαν, χωρίς την συγκατάθεσιν του όχλου, να ζητήσωσι την μεταφοράν του στρατού και να εγκαταλείπωσιν αυτούς εις την διάθεσιν τόσον του ενός όσον και του άλλου, προς λεηλασίαν και σφαγήν. Δεν γνωρίζει κανείς, κύριε μου, που θα καταλήξωσι τα πράγματα, άνκαι είναι καταφανές ότι η συνέπεια θα είναι ολεθριωτάτη δι' όλους.

Διά τούτο σπεύδω να σας στείλω επειγόντως το μήνυμα τούτο δια να σας κασταστήσω ενήμερον, ίνα γνωρίζοντες, κύριε, προβάλετε πρόμαχοι, ει δυνατόν, και είσθε ο σωτήρ πολλών δυστυχών, που θα εύχονται πολύν χρόνον διά την ευτυχίαν σας. Θα ήτο αδύνατον να περιγράψω λεπτομερώς την αταξίαν και την απειθαρχίαν των στρατευμάτων τούτων. Αρκούμαι να τα χαρακτηρίσω κτηνώδη θηρία, διψώντα διαρπαγήν".

Από την Πάφο (Γεροσκήπου) εξ άλλου ο Σμιθ Ανδρεούδης Ζιμπουλάκης του έγγραφε για τις κινήσεις του Ιμάμη στις 8 Ιουλίου:

"Ιερός Κήπος Ιουλίου 8/20/1833

Sig. Φαρνέλλη,

Χαίροις,

Ηξευρε ότι έχω είδησιν διά τον Ιμάμη, ότι μαζεύει ασκαίρι από τα χωρία διά να περάση εις Λάρνακα και να περάση και από την Λεμεσόν και είνε προς είδησιν σου. Και είνε ο σκοπός του διά να υπάγη εις Λευκοσίαν, να εκδικηθή διά τους Χριστιανούς όπου εχάλασαν, διά τον Αποστόλην πολλά εθυμώθη ο Ιμάμης και οι Καμπαταίδες του. Και είνε διά να ανταμώσουν τον κόνσαλον εις την Σκάλαν διά να πληροφορηθούν με ποίον τρόπον τον εχάλασαν-αλησμόνησα να σε φανερώσω και διά το άλογον του. Το έχει ο Ζαμπίτης και ετράβα τα κανόνια και το...ακόμη.

Εις τας προσταγάς σας, Σμιθ Ανδρεούδης Ζιμπουλάκη".

Τέλος στις 9 Ιουλίου ο Φουρνέλλης όταν είχαν φθάσει οι στρατιώτες στην Πάφο μιλούσε για ανθρώπους που έπιναν το αίμα των θυμάτων τους:

"Λεμεσός 9 Ιουλίου 1835

"...Οι στρατιώται του Κουσείν Αγά κατέσφαξαν τα άτομα που εύρον εις την Πάφον, εν συνόλω 18 τον αριθμόν, Ελληνας ραγιάδες, με τόσην μανίαν που απερρόφων το αίμα των πτωμάτων. Εσύλησαν και αυτά τα ράκη των και έθεσαν ακόμη εις πλειοδοσίαν και αυτά τα πράγματα των δυστυχών. Φορνέλλης".